

השָׁבֵט", וְכֵן (ירמיה לג): "תַּעֲבֹרְנָה הַצֵּאן עַל יְדֵי מוֹנֵה". **מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ** • בַּמִּשְׁקָל הַשֶּׁקֶל שֶׁצִּבַּחְתִּי לָךְ לַשֶּׁקֶל בּוֹ שֶׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ, כְּגוֹן שֶׁקְלֵים הָאֲמֹרִיִּין בַּפְּרִשֶׁת עֲרֹכִין וְשֹׁדֵה אֲחִיזָה. **עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל** • עֲכָשׁוּ פֶּרֶשׁ לָךְ כַּמָּה הוּא. **גֵּרָה** • לְשׁוֹן מְעָה, וְכֵן (שמואל א ב): "יָבֹוא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לְאֶגְוֶרֶת כֶּסֶף וְכִפְרֵי לֶחֶם". **עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל** • שֶׁהַשֶּׁקֶל הַשָּׁלֵם ד' זוּזִים, וְהַזּוּז מִתְחַלֵּתוּ חֲמֵשׁ מְעוֹת, אֲלֵא בָּאוּ וְהוֹסִיפוּ עָלָיו שְׁתוּת, וְהִעֲלוּהוּ לְשֵׁשׁ מְעָה כֶּסֶף, וּמַחְצִית הַשֶּׁקֶל הִנֵּה שְׁאֲמַרְתִּי לָךְ, יִתְּנוּ תְרוּמָה לָה'.

~ נקודות משיחות קודש ~ (ע"פ לקו"ש חט"ז עמ' 390 ואילך - מותוך לקראת שבת)

שְׁנֵי גֵדְרִים בַּכִּפְרֵת עֲגוּנוֹת - זֶה וְזֶה יִתְּנוּ

הֲרָאָה לוֹ כְּמִין מִטְבַּע שֶׁל אֵשׁ . . וְאָמַר לוֹ כִּיזֶה יִתְּנוּ (ל, יג. ובפירוש רש"י)

וְצָרִיךְ בְּאוֹר, מַה רָמַז הַקֶּב"ה בְּזֶה שֶׁהֲרָאָה לוֹ הַמִּטְבַּע בְּדַמּוּת אֵשׁ דְּנִקְא?

וְיֵשׁ לוֹמַר, דִּהְיָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל הָרִי בָּאָה לְהִיּוֹת 'כּוֹפֵר נִפְשׁוּ' לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהִנֵּה בְּטִהַרְת חֲפִץ מִטְמְאָתוֹ מִצִּינוּ ב' גֵּדְרִים. א. טְבִילָה בַּמַּיִם, דְּהַמַּיִם רַק מְטַהְרִים אֶת הַנִּטְבָּל מִטְמְאָתוֹ. ב. טְבִילַת כְּלֵי בָּאֵשׁ, דְּהָאֵשׁ לֹא רַק מְסִיבָה טְמֵאָת הַכְּלֵי אֲלֵא מְשַׁנָּה אֶת הַכְּלֵי לְמִצִּיאוֹת חֲדָשָׁה.

וּכְמוֹ כֵּן בַּכִּפְרָה עַל חֲטָא, יִשְׁנֵם שְׁנֵי גֵדְרִים אֵלּוּ. א. כִּפְרָה עַל יְדֵי קְרִבּוֹת 'לְכַפֵּר עַל נִפְשׁוֹתֵיכֶם'. שְׁמִסִּיבָה טְמֵאָת הַחֲטָא מֵעַל הָאֲדָם. ב. 'כּוֹפֵר נִפְשׁוּ' שֶׁלֹּא רַק שֶׁהוֹסֵר הַחֲטָא אֲלֵא הַנֶּפֶשׁ מִשְׁתַּנֵּית.

וְלָכֵן הֲרָאָהוּ מִטְבַּע שֶׁל אֵשׁ, לְרַמֵּז שֶׁכִּדֵּי לְכַפֵּר עַל חֲטָא הַעֲגָל, בְּעֵינֵי כִּפְרָה שֶׁתְּשַׁנָּה אֶת מִצִּיאוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְזֶה פְּעֻלוֹ עַל יְדֵי מַחְצִית הַשֶּׁקֶל.

(יד) **כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקוּדִים מִבֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה** יֵד כֹּל דְּעֵבֵר עַל מַגִּנְיָא מִכּוּר עֶסְרִין שָׁנִין וְלַעֲלֵא יִתֵּן אֶפְרָשִׁיתָא קָדָם יי':
וּמַעֲלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה:

י"א **מִבֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה** • לְמַדְּךָ כָּאֵין פְּחוֹת מִבֵּין עֲשָׂרִים יוֹצֵא לְצִבָּא וְנִמְנָה בְּכֻלָּל אֲנָשִׁים.

רש"י כפשוטו - מהדורת לשם

עֲשָׂרִים מְעוֹת. אֲלֵא שְׁבֻדוֹת מֵאוֹהָרִים (בַּתְּקוּפַת בֵּית שְׁנֵי) בָּאוּ חֲכָמִים וְהוֹסִיפוּ עָלָיו (עַל הַזּוּז) עוֹד שְׁתוּת (שְׁשִׁית מֵעֲרֹב) וְהִעֲלוּהוּ לְשֵׁשׁ מְעָה כֶּסֶף - הַגְּדִילוֹ אֶת הַזּוּז בַּמְעָה אַחַת, כַּאֲשֶׁר לְאַחַר הַתּוֹסֶפֶת נִמְצְאָת הַמְעָה אַחַד מִשְׁשָׁה בּוּזוּ, וְלָכֵן שָׁנִינוּ (קִדְוִשִׁין יב) שֶׁהַדִּינָר הוּא שְׁשָׁה מְעוֹת [אֲוֹלָם 'עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל' הָאֲמֹר בַּמִּקְרָא הוּא לְפִי הַשִּׁיעוֹר שֶׁהִיָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, שֶׁהוּא חֲמֵשׁ מְעוֹת לְזוּז]. וְאַחַר שֶׁפִּירֵשׁ הַכְּתוּב שִׁיעוֹר עֲרֹבּוֹ שֶׁל הַשֶּׁקֶל הַשָּׁלֵם, וּמִכְּלָל לְמַדְּנוּ מֵהָ עֲרֹבּוֹ הַמַּחְצִית הָאֲמֹרָה כָּאֵין, הָרִי הוּא חוֹזֵר לְעִיקַר עֲנִינָה שֶׁל פְּרָשָׁה זוֹ: **וּמַחְצִית הַשֶּׁקֶל הִנֵּה שְׁאֲמַרְתִּי לָךְ** וּפִירֵשְׁתִּי אֶת שִׁיעוֹרוֹ, זֶה יִתְּנוּ כֹּל הַנֶּמְנִים **תְּרוּמָה לָה'** (רא"ם): תורה יד
(יד) מִבֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה. חוֹר הַכְּתוּב וְאָמַר 'כֹּל הָעוֹבֵר עַל הַפְּקוּדִים' וְגו', לְלַמֵּד שֶׁרַק אֵלּוּ הִרְאוּיִם לְהַמְנוֹת בֵּין הַפְּקוּדִים לְצִבָּא [שֶׁהַדֶּרֶךְ הוּא לְפָקוּד אֶת מִסְפַּר הָעַם הַהוֹלְכִים

עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל. אוֹתוֹ שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שֶׁעַל פִּיו קָצְבָה תוֹרָה אֶת הַשִּׁיעוֹרִים הַשּׁוֹנִים, **עֲכָשׁוּ פִירֵשׁ לָךְ** הַכְּתוּב **כַּמָּה הוּא הַשֶּׁקֶל הִנֵּה**. וְכֵן פִּירוּשׁוֹ: מַחְצִית הַשֶּׁקֶל לְפִי שִׁיעוֹר שֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁעֲרֹבּוֹ עֲשָׂרִים גֵּרָה. נִמְצָא שֶׁמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל הוּא עֶשֶׂר גֵּרָה: **גֵּרָה**. הוּא **לְשׁוֹן מִטְבַּע** כֶּסֶף הַנִּקְרָאֵת **מְעָה** בְּלִשׁוֹן חֲכָמִים. **וְכֵן מִצִּינוּ** בַּמִּקְרָא לְשׁוֹן כְּעֵין זֶה עַל מִטְבַּע כֶּסֶף: **'יָבֹוא לְהַשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לְאֶגְוֶרֶת כֶּסֶף וְכִפְרֵי לֶחֶם'** (שְׁמוּאֵל א ב, לו) [וְנִבְרָאֵת פּוֹרְעָנוֹת עַל בֵּית עֲלֵי שְׁחֻלְלוֹ אֶת הַקֹּדֶשִׁים, שִׁיִּצְטָרְכוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמָם לְפָנָי הַכֹּהֵן שִׁיבֹא בַּמְקוֹמָם, בְּעִבּוֹר מִטְבַּע כֶּסֶף וְכִיבֵר לָחֶם (אֶגְוֶרָה = גֵּרָה, וְהָאֲל"ף נֹסֶפֶת הִיא)]:
עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל. הַכְּתוּב מְפָרֵשׁ כָּאֵין אֶת שִׁיעוֹר הַשֶּׁקֶל הַשָּׁלֵם, שֶׁמִּתּוֹךְ כִּף גִּדַּע כַּמָּה הוּא מַחְצִיתוֹ, **שֶׁהַשֶּׁקֶל הַשָּׁלֵם** הוּא **אֲרַבְעָה זוּזִים** ('דִּינָרִים' בְּלִשׁוֹן חֲכָמִים), **וְהוּזוּ מִתְחַלְתוּ** הִנֵּה **חֲמֵשׁ מְעוֹת**, הָרִי שֶׁהַשֶּׁקֶל הַשָּׁלֵם הוּא

דֶּרֶךְ הַמוֹנִיִּין, שֶׁמַּעֲבִירִין לְפָנֵיהֶם אֶת הַנִּמְנִיִּין זֶה אַחַר זֶה. **וְכֵן מִצִּינוּ לְשׁוֹן זֶה** בַּמִּשְׁמַעוֹת שֶׁל מִנְיָן, בַּמִּצְוֹת מִעֲשֵׂר בְּהֵמָה: **'כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשֶּׁבֶט'** (ויקרא כו, לו) [כֹּל אֲשֶׁר יִסְפֵּר תַּחַת שֶׁבֶטוֹ שֶׁל הָרוּעָה], **וְכֵן: 'תַּעֲבֹרְנָה הַצֵּאן עַל־יְדֵי מוֹנֵה'** (ירמיה לג, י) [וְנִבְרָאֵת נִחְמָה עַל אֲרֶץ יִשְׂרָאֵל: עוֹד יִרְבֶּה בָּהּ הַצֵּאן עַד שִׁיִּצְטָרְכוּ לְהַעֲמִיד 'מוֹנֵה' מִיּוֹחַד לְסַפְּרָם (מַצִּיר)]:
מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. אֵין פִּירוּשׁוֹ בַּשֶּׁקֶל שֶׁהוּא קוֹדֶשׁ, שֶׁכֵּן הַשֶּׁקֶל עֲצָמוֹ אֵינוֹ דֶּבֶר קוֹדֶשׁ, אֲלֵא פִירוּשׁוֹ: **בַּמִּשְׁקָל** אוֹתוֹ **הַשֶּׁקֶל שֶׁצִּבַּחְתִּי לָךְ לַשֶּׁקֶל (לְתַת) בּוֹ** אֶת כֹּל **שֶׁקְלֵי הַקֹּדֶשׁ**, כְּגוֹן **הַשֶּׁקְלִים הָאֲמֹרִיִּין בַּפְּרִשֶׁת עֲרֹכִין וְשֹׁדֵה אֲחִיזָה** (ויקרא כו) [הַנוֹדֵר לִיתֵּן לְהַקְדֵּשׁ כְּפִי עֲרֹב אָדָם מְסוּיָם, וְכֵן הַמִּקְדִּישׁ שֹׁדֵה אֲחִיזָתוֹ (וְרוּשׁוֹ) וְכָא לְפָדוּתָהּ מִן הַהַקְדָּשׁ, אֵינָם נוֹתְנִים כְּפִי שְׁוִיָּם בְּשׁוֹק, אֲלֵא הַתּוֹרָה קָצְבָה לָהֶם סְכוּם שֶׁקְלִים שִׁיתְּנוּ תְמוֹרָתָם] (גרי"א):